

1770  
2 juli

# Maria-Theresia, by der gratie

Godts Rooms Keyserinne Douariere, Koninginne van Duytslant, van Hongarien, van Bohemen, Aerts-Hertoginne van Oostenryck, Hertoginne van Bourgondien, van Lothryck, van Brabant, van Limbourg, van Succembourg, van Guelder, Princesse van Suabe endevan Transilvanien, Marchi-Gravinne des h. Rooms-Ryckis; Gravinne van Haspbourg, van Vlaenderen, van Henegauw, van Naemen; Landt-Gravinne van Alsatien, Vrouwe van Mechelen, Hertoginne van Lorraine ende van Bar, Grootte Hertoginne van Toscanen; Alle de gene die dese tegenwoordige Sullen sien, Salut. Wy hebben ontfangen d'oetmoedige Supplicatie ende Requeste Vandie Gastor ende arm meesters der Stede ende Gort van Oostende, by de Welcke, naer ons voorgehouden te hebben hoe nootdruyvelijck het is voorde Verlichting der arme Siecken als voor het Welvaeren Vandie Commercie, ende Vandie inwoonders der Selve Stadt dat er een hospitaal voormannd ende vrouwen oppgerecht sy, mitogaders wat behulpsaeme midelen veele welgevoede Gensoonen genegen syn by te brengen voordeuytvoering van den soogodt vruchtig voorwerp, sy hebben ons verthoont dat er inde selve Stadt bestonden wordte eene Claetse seer bequaem om door die arme Siecken als mede door de gene die gestelt souden syn om huortediene ende door de Directrice, behoorelyck ende sonder Moyelijckheyt bewoont te worden, te weten eenen Magatyn van eene redelycke grootte met twee leyne huysen daer neffens liggende achter de fondatie genaemt het huys van de H. Elisabeth gesticht door de familie van Nuyt voor acht arme ende oude erfsoonen onder de bestiering van den Guardiaen ende van de Syndicus van het Clooster der Capucinen binnen de selve Stadt; Welcke Magatyn ende huyskens aen de voorsejde fondatie toebehoorende, ende haer geenints nootdruyvelijck van ons geamortiseert syn: waeromme sy ons seer oetmoedelijck hebben gebeden gelieve gediens te wesen te verleenen onse Brieven van Octroy om aldaer een arm Sieck huys ofte hospitaal te mogen erigeren soot ist dat wy, het gene voorschreven is, aengemerckt ende gesien hebbende het advies ons daer gegeven door onsen lieven ende getrouwen den Raedt fiscael van onsen raede van Vlaenderen, mitogaders de Rescriptie aenden selven officier op dit stucke eertelijck toegesonden doordie van het Magatyn Oostende met den act van onsen telement der Directeurs van de voorsejde fondatie van Nuyt afscheyding van het voorschreve deel der selve, om te dienen voor het nieuw te erigeren hospitaal genegen wesen ende toebede ende begeerte der Supplianten, hebben hun ter deliberatie van onsen seer lieven ende getrouwen Nere Georgius Grins van het H. Rooms-Ryck van Starckenberg Ridder van het gulde Vlies, groot kruys heer van ons konincklyck Borden van den H. Stephanus Raedt intinne actuel, onsen Minister van Staat ende der Conferentien ende onsen Minister plenipotentiaris voor het gouvernement generael der Nederlanden, gegunt, geconsenteert ende geschroyect, ginnen, Conservereren ende octroyeren by dese, dat syn onse Stadt ende Gort van Oostende sullen mogen oprechten

aboth  
Paten  
ary  
lang  
daer  
hun  
erop  
aekerd  
troet va  
tot de  
itael

Een Hospitaal ofte arm Sieckhuys So voor Mans als voor Vrouwen, ende daertoe gebruycken het  
voorgeseyde Magazijn met de twee huyskens daer Neffens gelegen, alles Dul Maackende Van de  
geamortiseerde fondatie Van Nijmegen, mits te betaden ten Grootste Van de Selve fondatie Eene jaerlycsche  
Erkenntnisse Van vyf en twintigh gulden courant gelt indetse Vrouwen ten Coste Van het nieuw Hospi-  
taal eenen Muur Van Scheiding in den Welcken men sal mogen Stellen eene Deure Van communica-  
tie om sich Van de Selve te bedienen dies noodt Synde: Willende Voorts ende bevelende dat nopende  
de administratie ende de interne Regie Van het voorschreven Hospitaal, Stiptelyck sal  
onderhouden ende achtervolght Worden het naer volgende Reglement in alle Synne Coonten ende artikelen.

## Nopende de Directie ende Administratie van het Nieuw Hospitaal.

1. Het Magistraet aen wie het opperbewind Van het hospitaal Wordt besolen, sal aenstellen  
Een elbere Persoone Van lerlyck Leven ende gedragh die de directie sal hebben Soorande Siecken als Van de  
gonne aldaer Sullen aengenomen Worden om die opte kassen.
2. Door het voorgeseyde Magistraet sal oock aengestelt Worden Eenen Weerdighen Persoon Van goede faem ende  
Reputatie om te hebben den ontfang ende directie Van alle de goederen Van het Selve Hospitaal.
3. Men sal eens alle maanden mogen gaen rontom de Stad, om Van de Verunthortige Menschen voor het  
hospitaal aelusepen te vrægen, ende sal ter dien Lynde in de Grochie kerche gestelt Worden Eene  
Dijse ofte offerbloek.
4. Niemand en sal in het geseyde hospitaal Vermogen aenkeerd te Worden ten Sy met themnisse Van het  
Magistraet naerdien Van de aermsede ende siechte Vanden Persoon ofte Persoone sal syn gebleken  
door eene Schriftelycke attestatie Vanden Gastoor ofte Vanden Eersten armmeester.
5. Wel Verstaende nochtans dat in de onaytselliche Voorvallen de voorgeseyde Siecke Persoonen aldaer  
sullen mogen aenkeerd Worden op een simpel Billiet Vanden Gastoor ofte Eersten armmeester, in  
Welchen geval ter eerste ordinaire Vergaederinghe dan of aen het Magistraet kennisse sal maecten  
gegeven Worden.
6. Men sal in het selve hospitaal niet mogen aenkeerdan eenige Vranckinnighe Persoonen, ofte  
die met den chancher of Venus siechte besmet sijn ende met andere diergelycke infecterende siechten,  
nochte oock eenige De vruchte Vrouw Persoonen.
7. Soomen oock aldaer niet en sal Vermogen te aenkeerden eenige Meltsche ofte impotente Persoone,  
Nochte oock Soldaeten, ofte de gonne Synde Van Militaire conditie ter reserve Vandere vrouwen  
ende kinderen de Welcke naer het overlyden Van hunne mans ende ouders respectivelyck binnem  
de Stad hunne domicilie souden blyven houden.
8. Eene sotte nochte impotente Persoonen en Sullen in het gemelde hospitaal mogen aenkeerd  
Worden om aldaer te Woonen.

9.  
Alle die Siecken die in het hospitaal Sullen komen, alsoock alle die gene die aldaer Sullen gesten  
sijn om de Siecken by te staen ende opte copen, Sullen gratis ende voorniet geteiteert ende  
geaccout moeten worden door de gepensioneerde Medecyns ende Chirurgys van de stad voor  
den armen.

10.  
Selyck sy oock gratis Sullen moeten hebben van den gemeenen armen alle dussanige medecynen,  
die gene door de Medecyns tot hunne genesinge Sullen voorgeschreven worden.

11.  
Die gene in het hospitaal Sullen komen te sterven, Sullen moeten hebben de dootkoste ende  
Begraeven worden ten koste van den gemeenen armen.

12.  
In consideratie van alle Welcke, Soo Wanneer iemand in het hospitaal overlijdt libere persoon  
sijnde, achterlaetende eenige goederen, sal den gemeenen armen eerst ende voor al, alier de  
erffgenamen iets konnen Bretenderen ende eer het hospitaal iets kan genieten moeten  
betacht worden van alles het gene byten opzichte van de Siechte van den overledenen ofte  
overledene heeft gedaen ende te koste geweest waernaer aen het voorsejde hospitaal oock by  
preferentie aende selve erffgenamen sal moeten betacht worden, geheel den tijdt dat den  
overleden daer sieck sal hebben geweest in advenante Nantwiec Stuyvers dags.

13.  
Indien het geviele dat er eenige aermesiecken Personen waeren van de familie van de  
Jouff. M. C. ende anne Reyngoet, de selve in consideratie van de Somme van drey  
Gonden groot Wispelgelt door huu tot d'credit van het hospitaal gegeven, Sullen by Borg  
voor alle andere daer in aenweert worden.

14.  
Dat den voorsejden ontfangen alle Jaeren Rekeninghe sal moeten doen van syne  
ontfangen ende administratie in gevolge van haere Majesteyts Edicte ende naemen  
op den voet ende indermanieren dienaengaende geprescribeert artikkel drey en twintigh van  
Edicte van den Jaere 1608 getoght op de Synode van Mechelen, ter reserve dat noepende  
aenhooren de selve rekeninghe de voorsejde Jouffrouwen Reyngoet gedewinde huu Sere  
ende niet hunne hoire ofte erffgenamen daerby Groot Sullen geropen worden.

## Raechende de interne Regie van het hospitaal.

15.  
De Directie van het hospitaal sal moeten houden eenen hand boeck van de Leteringen  
die aldaer Sullen gedaen worden met den precisen dag ende date, annoterende daerop de  
quantiteyt, qualiteyt ende Grys, om dies nood sijnde daer toe recours te nemen; Sullen de

Den Selven handtboeck t'elckens inde Rekeninge moeten geproduceert Worden

16.

De Directrice sal moeten Sorgen voor de Grotsie Van Menage: t'Weten Van graen, Boter, Coleu, ende diergelycke andere Nootsaechelyckheden.

17.

Alsoo aende Directrice Principaelyck toestaet het gouvernement Van het huys, Salde Selve Verplicht Syn doorgaens meest alle dentydt Van den dagh t'huys te Syn ende het hospitaal dicht Wild te doorwandelen, om op alles oogmerk te nemen, besonderlyck Sarge draegende dat de Siecken Behoorlyck ende met liefde gediens ende gehandelt Worden, ende dat elck neerstighyck ende getrauttelyck Volbreuge het Werck dat haer is op geleght.

18.

Daer ende boven Salde Selve oock Volgens de qualiteyt der Persoonen de arme Siecken ondertraegen ende hun onderwysen inde christelycke Leeringe.

19.

Sal oock moeten Sarge draegen dat elck Vande Dygt aenders oft dienstboden Inagst par-touere de Siecken Waechen ende Successitelyck afgeloot Worden.

20.

Deselver Dygt aenders ende dienst boden, de goede Siecken oppassen, Sullen in alles moeten gehoorsaemen aende Directrice ende haer Verhooren het Schuldig respect.

21.

In geval Van geene Siecken Sullen de Selve als dan doen so daemigh hand Werck, als hun Van de Directrice ten meesten Voordeele Van het huys Sal opgeleght Worden.

22.

De Directrice ende Dygt aenders Sullen houden gemeene Maeltijden ende avontmaelen, te haemen Eten ende drincken in dene Plactse daer toe te designeren, het gone oock Sal Plactse Snypen in het regard Vanden ontbyjt.

23.

Geene Vande Dygt aenders oft dienst boden en Sullen Vermogen te gaen byten het hospitaal, ofte jemant in het Selve te ontfangen ten dynt besonderen Orloff Vande Directrice, Den Welcken

sy met discretie onderaan sal verdeelen op dat de Siecken niet verneghgeert en Warden.

24.

De Directrice sal schuldig syn op alle de daegen oock Sondaegen ende heylig daegen te  
aenveerden de Siecken, die hem niet een schoordelyck briefken tot dies Sullen presenteren op de  
gestelde wie, ofte oock daernaer als den nood sulcx soude vereysschen.

25.

Pelycher Wys geene Siecken in het Hospitaal en mogen aenveerd Warden tending op datte statie  
vanden bastar ofte eersten aerm-meester endemot hem isse ende forsoent voor het Magistraet,  
so en Sullen oock geene Convaliseerde Siecken in het hospitaal Vermogen gesonden te  
Warden, ten sy op het oordeel vanden doctor ofte chirurgyn, onder Wiens directie sy Sullen  
getweest hebben, om getrisiteert ofte gecureert te Warden.

26.

Dien van het Hospitaal en Sullen nocht Vermogen twee Siecken in een end het selve bedde  
te leggen, nemaer Sullen gehouden wesen de selve elkeen bedde separaat te geven, ten waere  
het getal der Siecken soo groot waere, dat sulcx niet wel en konde gebeuren, in welken  
gevallen de Directrice schuldigh sal wesen 't informeren die van het Magistraet, om  
daerin voorsien te Warden 27.

Daer sal oock eenefree wie gestelt Warden, op de welke de Siecken in het Hospitaal synde van  
hunne vrienden Sullen mogen besocht Warden, soo nochtans dat het niet en sal geoorloft wese  
in te gaen met faillien, Cabaesen, Mantels &c.

28.

Eyndelinghe Verclaeren wy aen onster reserveren d' exclusivemacht van dit tegenwoordig  
Reglement te veranderen, verminderen, end vermeerderen volgens dat wy naerd' omstandigheden  
noddig Sullen oordeelen.

Ontbiedend aecomme end bevelen onse Seer Lieve ende Gebrouwe die hooft Presidenten  
ende Surjden van onsen reesen end grootten Raeden, Cridaart ende Surjden van onsen  
Raede van Vlaenderen, ende alle andere onse Rechteren, Justiciaren, Officieren ende  
ondersacken die het aengaen magh, dat sy de Supplianten vandesetegenwoordighe gratie  
ende Octroi inder vregen ende Maniere voorschreke, rustelijck, vredelijck ende

<sup>No.</sup> <sup>B</sup> <sup>a</sup> <sup>17</sup>  
al hopenlyck doen en elacken geveeten ende gebruycken sonder hundaer inne te doen ofte  
acten geschieden eenigen hinder, Letsel ofte mayennisse ter Contrarie; Want het ons  
soo gelieft: Gegeven in onse Stadt van Brussel den tweeden dagh van de Maent July  
Jaer ons heere seventhien hondert sevenigh: ende van onse Rycken het Dertigste / / stw.

By de heyserinne Douariere ende koninginne in haeren  
Raede was onderteehent De Reul

Accordeert met het origineel  
ons toint als greffier der stede ende  
port van ostende

J. De Courrij

B

ostende

2/17

1770

1770

Legation wulherthica Consonant Regis in Belgica  
Monsieur de la Courrij greffier des villes et ports d'ostende

1770